

กลุ่มภารกิจจดหมายเหตุและสารนิเทศท้องถิ่น

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้ NORTH CLIPPING 2558/ 00319

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	23 เม.ย. 2557	23	8418	5

ประเพณีแห่ สลุงหลวง แห่งเมืองเขลางค์ มรดกทางวัฒนธรรม

กลุ่มภารกิจจดหมายเหตุและสารนิเทศท้องถิ่น

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้ NORTH CLIPPING 2558/ 00319

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	23 เม.ย. 2557	23	8418	5

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	23 เม.ย. 2557	23	8418	5

คำว่า “สลุง” เป็นภาษาพื้นเมืองเหนือ หมายถึง ภาชนะสำหรับใส่น้ำ มีลักษณะเช่นเดียวกับขันน้ำส่วนใหญ่จะทำด้วยโลหะเงินมีขนาดต่างกัน ซึ่งมีทั้งแบบเกลี้ยงและตีให้ขุ่นแล้วสลักลวดลายดอกไม้หรือลายสิบสองราศีตามแบบฉบับศิลปะล้านนาโบราณ

เมื่อเอ่ยถึงสลุงหลวงหรือสลุงที่มีขนาดใหญ่ เรามักจะนึกถึงสลุงหลวงของจังหวัดลำปาง พอถึงเทศกาลสงกรานต์ที่ไร้วัดจะมีการนำเอาสลุงหลวงใส่น้ำมันส้มป่อยแห่ไปรอบเมืองเพื่อนำไปสรงน้ำพระแก้วมรกตตอนเข้าพระพุทธรูปคู่บ้านคู่เมืองลำปาง

ปี 2530 เมื่อชมรมเทิดมรดกเขลางค์นคร โดยกลุ่มอนุรักษ์วัฒนธรรมจังหวัดลำปาง ได้จัดขบวนแห่สลุงหลวงขึ้นเป็นครั้งแรก ในโอกาสงานเทศกาลปีใหม่เมือง หรือ งานสงกรานต์เมื่อวันที่ 12 เมษายน เพื่อรับน้ำมันส้มป่อย น้ำอบน้ำหอมจากประชาชนไปสรงน้ำองค์พระแก้วมรกตตอนเข้า นอกจากนั้นยังเป็นการรักษาประเพณีของคนล้านนาที่จะทำพิธีสรงน้ำพระเมื่อถึงวันขึ้นปีใหม่ หรือ วันสงกรานต์

ในอดีตเมื่อถึงวันขึ้นปีใหม่ คนล้านนาจะมีการประกอบพิธีสรงน้ำพระโดยนำน้ำมันส้มป่อยใส่ในสลุงไปสรงน้ำพระที่วัดใกล้บ้านถือเป็นการแสดงความเคารพศรัทธาต่อพระพุทธรูปที่พวกเขาเชื่อว่าจะให้ความร่มเย็นเป็นสุขมาโดยตลอด ปัจจุบันชาวบ้านที่อยู่แถบชนบทยังคงยึดถือปฏิบัติเป็นประเพณีสืบทอดกันต่อมา ดังนั้นสลุงจึงเป็นสิ่งที่นำน้ำมันส้มป่อยไปสรงน้ำพระที่วัดและยังเป็นสิ่งที่เตือนให้ระลึกถึงประเพณีสรงน้ำพระที่มีมาแต่โบราณ

สลุงหลวงและฐานสลุงหลวงปัจจุบันประดิษฐานไว้เคียงคู่องค์พระแก้วมรกตตอนเข้าที่วัดพระธาตุลำปางหลวง ซึ่งเป็นวัดที่มีศิลปะพื้นเมืองอันวิจิตรและล้ำค่าของจังหวัดลำปาง สลุงหลวงและฐานสลุงหลวงจะนำออกมาแห่ในขบวนที่จัดขึ้นตามแบบโบราณทุกวันที่ 12 เมษายน เพื่อรับน้ำมันส้มป่อย น้ำอบน้ำหอมจากประชาชนสำหรับสรงน้ำพระแก้วมรกตตอนเข้า

สลุงหลวง ที่นำมาแห่ในขบวนแห่สลุงหลวงเป็นครั้งแรก เป็นสลุงที่ทำด้วยเงินหนัก 300 บาท ซึ่งเป็นของเจ้าตระกูล ณ ลำปาง กระทั่งในปี 2533 ชมรมเทิดมรดกเขลางค์นครได้ดำเนินการจัดสร้างสลุงหลวง โดยได้รับเงินบริจาคจำนวน 433,198 บาท ทำสลุงหลวงขึ้นมาใหม่ด้วยโลหะเงินหนัก 2,533 บาท มีขนาดกว้าง 89 เซนติเมตร สูง 49 เซนติเมตร ลักษณะเป็นสลุงทรงเกลี้ยง จัดสร้างด้วยการตีแบบ

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	23 เม.ย. 2557	23	8418	3

พื้นเมืองโบราณ โดยไม่ใช้วิธีการหล่อแบบ ภายในสลุงสลักรายชื่อผู้บริจาคเงิน ส่วนรอบ ๆ ขอบบนภายนอกของสลุงจารึกเป็นภาษาพื้นเมืองเหนือว่า

“สลุงเงินหลวงใบนี้ ช่างเมืองลำปางจัดทำถวายไว้ใส่น้ำอบน้ำหอม ขมิ้นส้มป่อย เพื่อสรงน้ำพระเจ้าแก้วดอนเต้าแห่งเวียงสะกอนในวันปีใหม่เมือง เพื่อค้ำจุนพระศาสนาจวบจนห้าพันพรรษา”

ปี 2534 ชมรมเทิดมรดกเขลางค์นครได้ดำเนินการจัดสร้างฐานสลุงหลวง โดยได้รับเงินบริจาคเป็นจำนวน 125,207 บาท ฐานของสลุงหลวงมีลักษณะเป็นแท่งทรงสูงหกเหลี่ยม หมายถึงสวรรค์ 6 ชั้น สูง 94 เซนติเมตร ด้านบนฐานสลุงหลวงกว้าง 70 เซนติเมตร ด้านล่างของฐานสลุงกว้าง 80 เซนติเมตร มีเทวดา 6 องค์จากสวรรค์ทั้ง 6 ชั้นรักษาและประคองสลุงหลวง ซึ่งได้แบบอย่างมาจากแท่นสรงน้ำองค์พระแก้วมรกตดอนเต้า ภายในฐานสลุงหลวงและเทวดาทำด้วยไม้สักทอหุ้มด้วยโลหะเงิน หนัก 1,508 บาท สลักรายนามผู้บริจาคเงินในการก่อสร้าง

การจัดขบวนแห่สลุงหลวงนั้นเปรียบเสมือนเป็นการย้อนเข้าไปสู่ยุคอดีตด้วยรูปขบวนพื้นเมืองโบราณ ตลอดผู้ร่วมในขบวนแห่แต่งกายแบบพื้นเมือง เป็นการผสมผสานประเพณีเก่าแก่ให้เข้ากับยุคสมัย นอกจากนั้นยังเป็นการสืบทอดประเพณีอันดีให้คงอยู่ต่อไป

การสืบทอดวัฒนธรรมประเพณีของชาวเขลางค์นครแต่โบราณที่มีแบบอย่างอันดีงามมาจนถึงปัจจุบัน คือ มรดกอันล้ำค่าของชาว

ลำปาง สลุงหลวงก็ คือ มรดกของชาวลำปางที่เลื่อมใสในพระพุทธศาสนาได้ร่วมใจสร้างขึ้นเพื่อจรรโลงศาสนา วัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่นให้ดำรงคงอยู่จากคนรุ่นหลัง